

OKÉNKO

DO FARNOSTI

VYDÁVÁ FARNOST SV. VÁCLAVA V LETOHRADĚ

Ročník XXIX Říjen 2020 číslo 10

Ticho

Poslouchej toto ticho, moje dítě.

Hle, je to ticho vlnící se,

je to ticho,

po kterém klouzají se dolina i echo,

ticho, které se zemi čelem

poklonilo.

Federico García Lorca

Úvodem

Během své zářijové dovolené jsem také navštívil sestru Růženu a její rodinu. Bydlí nedaleko Moravského krasu. Využívám blízkost těchto míst k malým výletům, kam беру svého synovce a jmenovce Pepíka (my Pepíci musíme držet při sobě). V malebném městečku Sloup jsme si zašli na kofolu, když jsem si přečetl zprávu, že pan farář Václav Vacek jde na operaci se srdcem. Docela mě to zaskočilo, to přiznávám, ale na druhé straně mě Václavova slova povzbudila, protože byla plná realistického optimismu, vděčnosti i důvěry v Boha. Tak to někdy je. Ty, které chceme povzbudit, povzbuzují nás. Pan farář Vacek vás všechny pozdravuje a my mu přejeme klidné chvíle zotavení.

Koncem měsíce září jsme začali ve farnosti s výukou náboženství. Děkuji našim katechetům za jejich službu. V polovině září proběhla sbírka na pomoc lidem v utečeneckých táborech na ostrově Chios v Řecku. Právě tím vydáváme svědectví o své víře. V knize rozhovorů papeže Františka s Giannim Valentem Všichni jsou misionáři papež zmiňuje, že církev roste prostřednictvím svědectví. Svědectví života probouzí zájem a obdiv a ty zase probouzejí otázky. „Lidé se ptají: Jak to, že je ten člověk takový? Odkud bere tu naději, jak to, že dokáže jednat se všemi láskyplně?“ Obdiv a úžas. Známe to již ze Skutků apoštolů. Podle papeže se dá říci, že by lidé okolo nás neměli vycházet z údivu. V jakém slova smyslu, to je nám jasné. Děkuji všem, kteří k němu jakoukoliv měrou přispíváte.

Josef Roušar

Hele, jsem MIMOřádný

Za mého pobytu v Innsbrucku vzbudil r. 1969 pozornost soudní proces v Zurichu. Kněz Josef Stocker se svými fanatiky umlátil k smrti 17letou dívku, prý posedlou zlým duchem. Stalo se to v Ringwilu. Dábla chtěli vyhnat ranami prutů a karabáčů. Divný to exorcismus! Vždyť ne člověk, ale „svět je pod mocí Zlého ducha.“ (1 Jan 5,19). I když věřím v možnost ďábelské posedlosti jednotlivců. Projeví se vztekem, přijde-li (inkognito) katolický kněz nebo někdo s posvěcenou hostií či krucifixem. Ale to se stává tak 1x 2x za 100 let! Jenže - teď mi prozradila mladá babička, že u jejího syna užívají v kuchyni exorcizovanou SŮL! Ach, ano, znal jsem partu „charismatiků“ a „exorcistů“, kteří určovali lidem nutnost „uzdravení rodových kořenů“, zakazovali joga i thajské masáže atd. Jenže oni „exorcizovali“ děvky až tak, že porodily; jiný zase „odkláněl“ sochy a obrazy svatých nebo šálil stařenky o hrozné nevybavenosti svého obydlí...

Kdybyste se s tím někdy setkali, je to podobnost čistě náhodná.

Jan Rybář

Bože, děkuji ti za všechno, co jsi po mně v mém životě chtěl.

Buď pochválen za čas mého narození.

Buď veleben za mé dobré hodiny i hořké dny.

Buď pozhánán za všechno, co jsi mi odepřel.

Nepropouštěj, Pane, svého tvrdohlavého a líného sluhu ze svých služeb.

Ty máš nade mnou moc i v oné hlubině, kde zcela sám rozhoduji o sobě a o svém věčném osudu.

Ponechej si mne ve svých službách po všechny dny mého života.

Žádej si, co chceš, ale dej mi jen to, co ty ukazuješ.

Budu-li ve tvé službě unavený, ať není unavena tvá trpělivost se mnou.

Ty přicházíš, ty dáváš sílu, abych začal vždycky znova. Abych doufal navzdory vší pravděpodobnosti, abych věřil ve vítězství, které je tvým vítězstvím ve mně, ve všech porážkách, které jsou mými porážkami.

Karel Rahner

Včera jsem byl chytrý, proto jsem chtěl změnit svět. Dnes jsem zmoudřel, měním sám sebe.

neznámý autor

CÍTÍM V SOBE VÍCE OPTIMISMU

Markéta Venclová ze Šedivce se 15. srpna vrátila z misíí v Bulharsku. Položili jsme jí pár otázek:

Jak dlouho a kde jsi v Bulharsku byla? Jaký byl tvůj úkol?

Odjela jsem 15. září 2019 a byla jsem ve městě Stará Zagora. Pracovala jsem tam s romskými dětmi jako dobrovolnice. Doučovala jsem děti, pomáhala jim s přípravou do školy, vedla pro ně zájmové kroužky a trávila s nimi i volné chvíle.

Řekni nám více o misiích, kterých ses zúčastnila. Jak Tvá služba probíhala?

V Bulharsku působí několik misíí, já jsem byla u salesiánů. Od roku jsou 1994 ve městě Kazanlak a od roku 1996 ve Staré Zagoře. Salesiáni se řídí zásadami svého zakladatele Dona Boska, který usiloval o to nabídnout strádajícím dětem domov, vzdělání, dobrou zábavu i Boží přítomnost v jejich životech. A tímto způsobem pracují i salesiáni v Bulharsku s romskými dětmi, kterých tam je opravdu hodně. V současné době má bulharská salesiánská komunita osm členů. Má nastavený řád a denní plán, do kterého jsme se zapojily i my dvě dobrovolnice. Začali jsme v 7:40 modlitbou, mší, a snídaní. Následovala výuka bulharštiny pro dobrovolnice a pak jsme šli do machaly (romské čtvrti) zvat děti na doučování. Po doučování jsme vedli kroužky – výtvarku, kreslení, vaření, hry na hřišti. Takto jsme s dětmi byli šest dní v týdnu. V pondělí jsme měli volno.

Byla vaše nabídka využívána?

Ano. Chodili k nám kluci a holky ve věku školní docházky, čili 6-15 let. Někdy jich přišlo dvacet, jindy jen pět. Na sobotní program, kdy jsme chodili na výlety a hráli hry, chodilo až třicet dětí.

Je tam vidět za dobu existence misijního střediska nějaký posun?

Jistě. Salesiáni nám říkali, jak se děti chovaly, když tam začínali. Neuměly třeba chodit po chodníku, neznaly semaforey atd. Teď už je to jiné. To působení je tam znát.

Víte, z jakých poměrů děti pocházejí? A jak se k vám chovaly?

Většina dětí je z rozvrácených rodin, bydlí třeba u babičky nebo dokonce jen u nějakého známého. Příčinou bývají drogy a alkohol. Farář a sociální pracovnice jsou dokonce zákonnými opatrovníky dětí v jedné rodině. Některé děti nám okamžitě začaly pomáhat

a povídat si s námi, některé byly drzejší. Zpočátku jsme neuměli bulharsky, tak bylo těžší domluvit se. Když bylo nejhůř, „zachránili“ nás salesiáni.

Jaké máš z toho ročního působení pocíty osobně? Co ti to dalo?

K odjezdu z domova jsem se odhodlávala dlouho, ale jsem ráda, že jsem odjela. Misie mě donutily některé věci přehodnotit, sáhla jsem si také na hranice svých psychických i fyzických možností. Připadala jsem si tam hodně sama, a navíc mi v krajském městě citelně chyběla příroda. Zažívala jsem ale také krásné společenství se salesiány a cítila od nich velkou duchovní podporu. Rozhodně jsem se tam zklidnila, cítím v sobě více optimismu.

Co tam na tebe nejvíc zapůsobilo?

Atmosféra bezpodmínečného přijetí ze strany všech šesti salesiánů. Každý měl na starosti něco a každý z nich byl úplně jiný; vzájemně ale fungují jako rodina, chovají se k sobě hezky. A pak samozřejmě děti: stalo se mi, že jsme byli v kostele a děti hlučely a dělaly nepořádek. Mně to přišlo nějak líto, vzpomněla jsem si na domov, a začaly mi kapat slzy. Děti si toho ihned povšimly, a najednou se úplně změnily. Z největších rošťáků byli soucitní, empatičtí kluci, kteří se opravdu upřímně zajímali o to, proč pláču, a kteří mě chtěli potěšit.

Děti při mši svatě ministrují a hrají na hudební nástroje, venku s nimi salesiáni hrají fotbal, jezdí na výlety, hodně se jim věnují. Líbí se mi, že děti vidí něčí zájem o ně samotné, že jsou někým přijímány. Autoritu kněží respektují, ale zároveň se nerozpakují jim kdykoli skočit na záda... :-)

Řada lidí ve farnosti na tebe myslela a modlila se za tebe. Máš pro ně nějaký vzkaz?

Ano, to mi moc leží na srdci. Chci poděkovat všem farníkům za jejich modlitby a myšlenky. Vaší podporu jsem

často cítila a moc mi pomohla. Opravdu upřímně děkuji. Možná, že bych to bez Vás ani nezvládla.

/M

28. ŘÍJEN

Byla jsem nerozumné dítě, když se s lampionkem, v němž táta zapaloval a opatroval svíčičku, došlo k lípě vysazené na náměstí Svobody. Proslovy a zpěvy jsem tehdy nevnímala, prostě byly a musela jsem bez knourání vydržet, ale ta svíčička v barevném lampionku, zakoupeném možná v konzumu u nádraží, možná v Kolonii u paní Mačuhové, ta byla sváteční a moc jsem si přála, aby dlouho vydržela. To byly mé úplně první 28. říjny.

Pak přišla válka, zmizelo vše, co připomínalo republiku. Po ní už jsme se vědomě řadili někde mezi školou a odbočkou do Lukavice, všude vlály naše prapory, lampionky byly stejně dojemné, svíčku jsem si už musela opatrovat sama, u lípy svobody pak mluvili pan ředitel Škarka, pan Alois Kubový a jiní muži a dojatě, že si svobodně můžeme připomínat 28. října vznik republiky a zase ji máme, jsem s ostatními zpívala Kde domov můj. Pak se z 28. října stal Den znárodnění a s lampionky se povinně začalo obcházet na vnučený svátek, v předvečer 7. listopadu. Malým dětem se ty lampionky zase líbily. Takové promyšlené vymývání historické paměti.

V létě mi bývalý spolužák daroval skoro rozpadlou brožurku sepsanou učitelem ze Žamberka. V roce 1931 se na jakési konferenci učitelé tohoto regionu sešli v Kyšperku a řekli si, že by bylo potřeba poukázat na výjimečnosti území kolem obou Orlic. Sami se pustili do kreseb, statistik, mapek, přehledných tabulek, vyhledávání historických zajímavostí a dokladů o nich, hlavně však do podrobného popisu každé obce. Z těch kantorských popisů se dozvíte o původu obcí, jejich zvláštnostech, velikosti, historii, německé i české názvy. Učitelé s dojemným nadšením popisují krásu krajiny, vypočítávají, čím vším se která obec může chlubit, všude je škola, někde i menšinová, v mnoha obcích pošta, kam lze dojet vlakem, kam autobusem, co nepřehlédnout, kde se ubytovat, kdo významný obec navštěvuje, která stezka poskytne pěším nebo lyžařům nejkrásnější výhledy...

Ze slov a řádek dýchá patriotismus, hrdost na to, co generace nadšená ideou československého samostatného státu od října 1918 zachovala, co vybudovala, co dokázala. Učitelé byli vědomými nositeli této ideje. Spisek bohatě ilustrovaný vyšel v roce 1933.

Těším se tou přehlídkou nadšení a zároveň je mi smutno. Kde vzít novou ideu, co by lidi spojovala? Při proslovech současných reprezentantů státu mi často naskakuje husí kůže ze zjištění, že pro ně není důležitá národní hrdost, ale zisk.

A když se k tomu přidají do vydaného spisu vtělené myšlenky současných mladých historiků (jmenovité Dějiny Česka 1945 – 1989 autorů Michala Pullmana a Matěje Spurného), co vědomě zkreslují minulost, s níž je potřeba se vypořádat, ptám se, co dělat?

Tolik rádoby vědoucích se snaží relativizovat po staletí platné pojmy. Lež bude lží, pře-

krucování fakt bude překrucováním, záměrné vynechávání údajů a dějů bude vědomým podvodem. Neobstojí, že svoboda opravňuje k svévolnému jednání. Že JÁ, velké JÁ, jsem středobodem vesmíru, proto si mohu dovolit cokoliv. Svoboda má své hranice, uznává pravidla, nevychází ze smyšlenek, drží se faktů.

Je tak velmi těžké vysvětlovat minulé děje. Bojím se času, budou-li mladí nekriticky číst Pullmanovy a Spurného Dějiny Česka, nebo nedej Bože mladí učitelé, narození před třiceti lety, podle nich vykládat poslední úsek našich dějin! Je tak těžké pochopit, že v totalitním systému, kde je z centra řízeno, kontrolováno, odměňováno a trestáno vše od pracovních míst přes policii, média, školství, armádu, vydávání knih, repertoár divadel, obsah filmů, milici, lékaře, obchody, soudy, že v takovém systému lze nařít občany i vyjádření souhlasu s trestem smrti nevinných lidí? Jen vypočítavost a pokroucený charakter může tvrdit, že vyjádření souhlasu s popravou je znakem demokratičnosti minulého systému. To se týká padesátých let. Podobně, stejně svévolně, pokrouceně a jen se zlou vůlí lze tvrdit, že národ ochotně přijal stav po roce 1968, normalizaci. Jak ochotně, když každý, kdo zastával sebemenší odpovědné místo i každý učitel musel – a záležela na tom jeho další existence v oboru - odpovědět na otázku, zda šlo o okupaci nebo bratrskou pomoc. Běda těm, kdo v sovětských vojácích a tancích bratrskou pomoc odmítali vidět a nechťeli ji písemně potvrdit!

Překrucování, matení, vypočítavá svévole výkladu minulých dějů mě trápí. Proto utíkám k chytrým autoritám, třeba k Václavu Havlovi:

„Příliš často v tomto koutě světa strach z jedné lži rodí jen lež jinou, pošetile doufající, že jako záchrana od té první je záchranou od lži vůbec....Domnění, že lze beztréstně proklíčkovat historii a přepsat si vlastní životopis, patří k tradičním středoevropským bludům. Pokouší-li se o to někdo, škodí sobě i svým spoluobčanům. Protože není plně svobody tam, kde není dán průchod plné pravdě.“

Chytrá slova na chvíli zaženou obavy, určitě povzbudí. Lepší by byly činy. Kde je najít? Pořád chci věřit tomu, že venkov (a v tom i můj milovaný Kyšperk) je mnohem zdravější než velká města stížená na jedné straně anonymitou občanů, na druhé chorobnou touhou udělat něco, co tu ještě nebylo.

Chci věřit tomu, že odtud, od lidí s obtížnějšími životními podmínkami, od lidí se selským rozumem a nohama na zemi, jak se říká, přijde to, po čem v každodenních nejistotách a matení pojmu prahneme. Totiž příklad slušnosti, pospolitosti, která umožňuje dosáhnout cíle stejně jako obětává píle.

A chci věřit tomu, že to budou zase jako za mého dětství učitelé, co své žáky naučí nebat se i obtížných cest, mít rád svůj domov, vidět jeho přednosti, chtít odstranit jeho nedostatky, vážit si svého národa, jazyka i praporu, ale hlavně, vážit si svobody a pravdy.

Můžeme o tom 28. října 2020 alespoň přemýšlet?

/EN

TÁTA STÁL VŽDY VZPŘÍMENĚ, A TO MNOHO LIDÍ ŠTVALO...

Jiří Olšaník se narodil v roce 1953 v Táboře, stejně jako o šest let starší sestra. Maminka Marie, rozená Pilíková (1923-1990), pocházela ze Sedlčan a pracovala jako úřednice. Otec Josef Olšaník (1921-1986) se narodil v Chropyni, a byl vyučený malíř-natěrač. Život celé rodiny se z velké části odvíjel od faktu, že Josef Olšaník bojoval za druhé světové války v Československé samostatné obrněné brigádě, která po boku spojenců bránila Dunkerque. Po osvobození a návratu z války v roce 1945 dostal sice vysoké vojenské vyznamenání, ale o devět let později už byl jako voják degradován a doživotně potupen.

Josef Olšaník

Vojenská anabáze Josefa Olšaníka

Okupace v roce 1939 znemožnila Josefu Olšaníkovi studia na vojenské letecké škole v Prostějově, a tak přemýšlel, co dál. Protože cítil povinnost bránit svoji vlast, přihlásil se v roce 1941 do vládního vojska. Tam až do 1944 dělal činnosti, obvyklé pro vládní vojsko, např. hlídal tratě nebo muniční sklady. V roce 1944 bylo vládní vojsko odesláno do Itálie na boj proti partyzánům. „Můj otec nesouhlasil s okupací, a hned při první akci zběhl k italským partyzánům. Vzal s sebou celé družstvo, kterému velel četař Mořka. Pomáhali s partyzány hlídat průsmyky a v boji proti Němcům. Němci napadali celé údolí Corio v Itálii. Bylo to náročné,“ uvádí Jiří Olšaník vzpomínky, které mu vyprávěl jeho otec. Partyzáni měli nedostatek výzbroje i jídla. Američani o partyzánech věděli, a shazovali jim kontejnery, ve kterých by-

lo jídlo, zbraně, střelivo a také zboží (např. štočky látky), které směňovali s místními obyvateli za jídlo a potřebné věci. Stávalo se, že kontejner spadl blízko Němců. Obě strany pak kontejner hlídaly, a záleželo kdo byl chytřejší a – obvykle v noci – kontejner ukořistil druhé straně.

S postupující dobou a otevírající se západní frontou se ve Francii v roce 1944 formovala Československá samostatná obrněná brigáda. Josef Olšaník se svými kamarády přešli od partyzánů přes švýcarské Alpy až do Lyonu, do sběrného místa bojovníků od italských partyzánů. Tam je naložili do autobusu a odvezli na seřadiště Československé obrněné brigády, kam byl přijat 23. června 1944. Brzy byli přesunuti k obraně Dunkerque.

U Dunkerque byl v září 1944 německý viceadmirál Friedrich Frisius zatlačen do pozic, ze kterých nehodlal ustoupit. Oddaný nacisty Frisius se stal symbolem nesmyslného odporu, který stál život stovky německých i spojeneckých vojáků. Čechoslováci dostali od spojenců na první pohled nevděčný úkol hlídat spolu s Brity a Kanaďany silnou německou posádku v Dunkerque a zabránit jí v úniku. Brigáda měla jen 3.400 vojáků, proti nimž stálo 12.000 Němců. Velitel Alois Liška se přesto rozhodl nejen hlídat, ale i útočit. Jiří Olšaník uvádí podle vyprávění svého otce: „Bylo tam mnoho útoků a případů ze strany německých vojáků, kteří se chtěli dostat z obklíčení. Obce kolem Dunkerque byly bez občanů, a v opuštěných domech tam nacházeli zázemí Němci i spojenci. Jejich úkolem bylo hlídat a kontrolovat, jestli se v domech někdo neschovává. Každou vteřinu museli být ve střehu. Stále tam byli ostřelovači a případy.“

Udržet německou armádu pod velením jejich ambiciózního velitele bylo náročné. „V boji tam zahynulo dost československých vojáků, i nejlepší tátu kamarád Václav Kuneš. Byli to kamarádi v boji, vždy se na sebe mohli spolehnout. Když ho měl táta za zády, věděl, že se nemusí bát. Táta do smrti se smutkem 5. listopadu vzpomínal na rok 1944, kdy Václav Kuneš padl. I otec byl tehdy raněn střepinou do nohy. Přestože se pak nemusel zúčastňovat dalších bojů, odmítl to, a zůstal na bojišti. Neopustil své kamarády, a díky tomu byl po válce vyznamenán medailí za zásluhy v boji.“

Josef Olšaník dělal motospojku, jezdil se vzkazy např. do Antverp nebo do Paříže. Jejich velitel byl statečný voják, štábní kapitán Vrdlovec. Pamětník vzpomíná na nejkrušnější okamžik války, jak mu jej líčil jeho otec: „Každý voják i za války má nárok na volno. Otec dostal jednou v dubnu dovolenku. Řekl si, že vyjede do Paříže. Převlékl se a vydal se na cestu. Dostal se ale do minového pole. Takže místo aby trávil dovolenku v Paříži, vyhledával centimetr po centimetru půl dne cestu ven z minového pole.“

Sedmiměsíční obléhání byla krutá zákopová válka – vojáci se v zákopech měnili po 8-12 hodinách. Němci byli v jasné přesile, a navíc

pod velením fanatika, schopného obětovat pro vítězství cokoli a kohokoli. Obě bojové strany se vzájemně ostřelovaly, přepadávaly a braly rukojmí, aby se dozvěděly strategické informace. Nikdo si nebyl jistý životem. Každou chvíli mohl kdokoli šlápnout na minu, být přepaden nebo sestřelen. „Nejhorší byli ostřelovači. Každou vteřinu je mohl někdo trefit. Museli být stále na pozoru. Táta mi vykládal o plamenometech, to že bylo něco šíleného, když se Němec s plamenometem dostal do zákopu. Všechno se dělo převážně v noci...“

Obléhání Dunkerque od 7. října 1944 skončilo až kapitulací Německa 9. května 1945, a představuje nejvýznamnější bojové nasazení Československé samostatné obrněné brigády na západní frontě. Padlo zde cca dvě stě československých vojáků.

Po kapitulaci Německa

Po závěrečné kapitulaci se Československá obrněná brigáda začala od 12. května přesouvat přes vybombardované Německo domů. „Otec říkal, že to bylo hrozné. Němci si nedovedli představit, že prohráli válku. Dělal na ně nástrahy, řvali na ně, že tu porážku nenechají jen tak. Bylo to prý krušné. Výstrkovali na ně zadky a volali: ‚My se vrátíme!‘ Otec na to nikdy nezapomněl...“

Československý vojenský transport byl přesunut do Nepomuku, dále na Sedlčansko a Neveklovsko, kde byla brigáda dislokovaná, a ukončena její válečná činnost. Vojáci se začali věnovat běžné vojenské práci, údržbě zbraní a techniky. 30. května 1945 se Československá samostatná obrněná brigáda účastnila slavnostní přehlídky v Praze. Městem defilovali vojáci, pro které se tato chvíle stala dodatečným zadostiučiněním. Byla to krásná doba – konec války, konec utrpení. Vojáci byli v ten okamžik skuteční hrdinové, kterým obyvatelé srdečně a po zásluze vzdávali čest. Zatím ještě nikdo nerozlišoval, na které světové straně proti nacistům bojovali.

Bojoval za svou vlast na nesprávné straně

Hned po válce, v roce 1946, se Josef Olšaník oženil s Marií, rozenou Pilíkovou, kterou poznal v Sedlčanech na taneční zábavě. I ona si za války zažila své. Sedlčansko a Neveklovsko bylo za války komplet vystěhované, ze zabraného území si Němci udělali vojenské cvičiště, dům Pilíkových zabralo gestapo. Josef Olšaník po válce hledal zaměstnání a přihlásil se k policii. Vzali ho ke kriminální službě Sboru národní bezpečnosti na obvod Tábor, kam se také s manželkou přestěhovali. Pak přišel rok 1948 a s ním pro mnohé převrácený život. Všichni z oddělení byli prověřeni, na některé bylo podáno trestní oznámení. Stačilo zaslechnout něčí hovor o politice

a jeho nesouhlasný přístup ke komunistické garnituře. Stačilo pár tajných „svědků“, kteří mohli udat kohokoli a kdykoli. „V roce 1954 bylo na otce a dalších několik příslušníků SNB podáno trestní oznámení za pobuřování – poslouchali zahraniční rozhlas – tenkrát to byl trestný čin. A dále za to, že byl účasten rozhovoru, kde více jak tři osoby mluvily proti nastolenému režimu. Když se našel svědek, který to udal, byl to trestný čin. Díky tomu byl otec odsouzen 13. září 1954 podmíněčně k třem měsícům žaláře. Co ale bral jako těžkou újmu, to bylo propuštění z armády a jeho degradace. Sebrali mu válečné hodnosti i hodnosti policisty a v roce 1955 byl vyhozen na chodník. Otec vnímal velmi špatně, že ho všichni označovali za „západáka“. On byl vojákem, ale systém ho zdegradoval. Udělali vojína z vojáka, který dostal hodnost za to, co

Jiří Olšaník s uniformou svého otce

prožil, za účast v boji...“

Najednou se stal zbytečným a všechno mělo být zapomenuto:

10. září 1940 – 22. červen 1944 jako příslušník vládního vojska, prapor 8, Jičín

23. červen 1944 – 30. září 1944 jako italský partyzán u brigády Garibaldi des Alto Piedmont

1. říjen 1944 – 5. květen 1945 jako příslušník československé zahraniční armády u Dunkerque

6. květen 1945 – 22. leden 1946 v mimořádné činné vojenské službě Sedlčany

Osobní statečnost před nepřitelem, osvědčenou v boji za osvobození republiky československé, za kterou dostal četař Josef Olšaník 13. dubna 1946 udělenou Československou medaili za chrabrost.

Všechno mělo být zapomenuto. Jako by se nic nestalo. Jako by nebyla válka, nebylo Dunkerque. Komunistická propaganda se snažila přesvědčit své občany, že jediný skutečný boj za osvobození vlasti byl veden na východě Sovětským svazem. Tak se o největším bojovém vystoupení našich pozemních jednotek až do roku 1990 prostě nemluvalo. Památka dvou set padlých československých vojáků této „zapomenuté“ fronty měla být po roce 1948 vymazána z historie.

Rodina Olšaníkových tehdy zůstala bez příjmu - děti byly malé, maminka Marie byla

v domácnosti, později pracovala jako uklízečka. Otec dostal sice podmínku, a byl amnestován, ale společensky spadl na dno – propuštěný ze zaměstnání, opovrhovaný „západák“. Najednou cítili, že se na ně mnozí dívají skrz prsty. Našel si práci v přádelnách Silon Planá nad Lužnicí, kde dělal až do důchodu seřizovače a později v přípravě barvicích směsí. Protože díky zvyšujícím se normám a závazkům mu stále přibývalo práce, rozhodl se, že přijme nabídku brigády do dolů. Za vzorné prezentování podniku a města si ale vymínil protislužbu: „Soudruzi byli rádi, že někoho sehnali, protože tohle bylo za trest, a otec šel dobrovolně. A za to si nechal od ROH podepsat poukaz na auto. V té době bylo nemyslitelné, aby dělník získal auto, to neměl ani ředitel podniku. Říkali si, že otec to tam v dolech stejně nevydrží, tak mu papír podepsali. Jenže otec tu brigádu vydržel. Vydělal tam za rok nějaké peníze a vítězně se vrátil domů.“ Paradoxem doby se stalo, že před domem nepřítel režimu najednou parkoval luxusní Spartak 440. Protože byl ale rok 1957, neparkoval tam dlouho: „Tím začalo peklo. Když bylo armádní cvičení, komunisti toho využili, a přišli k nám do bytu pro klíčky, že auto zabavují v rámci mobilizace – bez náhrady samozřejmě. To jsem viděl poprvé a naposledy otce plakat. Naštěstí se našli v armádě i rozumní lidé. Otec šel na velitelství západního okruhu v Táboře, vysvětlil situaci a jeden generál mu řekl, že opravdu armáda na jeho auto nemá nárok. Jenže v autě na tankodromu už se proháněli důstojníci. Tak otec si musel na ten autodrom dojet pro auto sám. Věděli jsme, kdo v tom měl prsty. Celý život se ten člověk potkával s tátou v Táboře.“

Rodina v 50. letech

Olšaníkoví měli starý byt 1+1 bez sociálního zařízení, s vodou u pumpy. V rámci otcovy práce u kriminálky získali lepší byt se splachovacím záchodem a koupelnou. V 50. letech ale začal boj o tento byt. „Maminka byla chytrá. Nechala si hned vystavit dekret na bydlení a dobře si ho uschovala. Když měl někdo dekret v ruce, bylo těžké ho vyštvat z bytu. Když jsem byl malý, pamatuji, že asi pětkrát k nám někdo přijel s nákladním stěhovacím autem, že naše rodina má být vysídlena na hájovnu, a že se přijeli podívat na ten náš byt, že už je to dohodnuté... Maminka se nebála, uměla si dupnout. Neměla jinou možnost.“

Sestra Jana dokončila v 50. letech základní školu. Její otec jí směřoval k výborným výsledkům, protože věděl, že jen tak má šanci na obor, který si vybere ona sama, a ne strana a vláda. Po střední škole strojní šel její otec orodovat na sekretariát KSČ, aby mohla na vysokou školu. Obor, který by chtěla studovat nedopadl, ale v roce 1966 nastoupila do Prahy na ČVUT.

Jiří už studovat nemohl, mimo jiné proto, že by to rodiče finančně nezvládli. Vyučil se v Netolících elektrikářem, což se mu líbí

SOUČIT JE NEJLEPŠÍ VAKCÍNA NA LHOSTEJNOST

Přírodu, jež nás obklopuje, dnes neobdivujeme, nýbrž pohlcujeme. Jsme nenasatní, závislí na zisku a okamžitém výsledku, a to za jakoukoli cenu. Ochořeli jsme spotřebou. To je naše nemoc: rozneohlili jsme se proto, že spotřebováváme. Sháníme se po nejnovějších mobilních aplikacích, ale neznáme už jména sousedů, a tím méně umíme rozeznat jednotlivé druhy stromů. Nejhorší je, že se takovýmto životním stylem vytrhávají kořeny a mizí vděčnost za to, co existuje, a vůči tomu, od koho jsme to dostali.

Abychom netratili paměť, je třeba se vrátit ke kontemplaci. Abychom se nerozplynuli v tisíce zbytečností, je třeba znovu objevit ztišení. Aby srdce neochrnulo, je třeba se zastavit. Není to snadné. Je potřeba osvobodit se od neustálého napojení na mobily, abychom se dívali do očí těm, kteří jsou vedle nás, a na stvoření, jehož se nám dostává.

Rozjímat znamená „darovat“ si čas na ztišení a na modlitbu, aby se tak v duši obnovila harmonie, tedy zdravá rovnováha mezi hlavou, srdcem a rukama, mezi myšlením, city a činy. Kontemplace je protilemkem na ukvapená, povrchní a marnivá rozhodnutí. Kdo rozjímal, učí se vnímat zemi, která jej nese, a chápe, že na světě není sám a beze smyslu. Objeví tak laskavost Božího pohledu a pochopí, že je cenný. Každý je v Božích očích důležitý, každý může trochu proměnit svět kontaminovaný lidskou nenasatností tak, jak chce Stvořitel. Kdo totiž umí rozjímat, nestojí se založenými rukama, ale dá se do díla. Kontemplace přivádí k činnosti, k práci.

Soucit je plodem kontemplace. Soucit neznamená říci si: „je mi líto“, soucit znamená: „cítím s tebou.“ Soucit jde za omluvy a teorie, spatřuje v druhých bratry a sestry. Takto se dívá Bůh, který v nás přes všechny špatnosti, které vymýšlíme a děláme, vždy vidí milované děti, bratry a sestry jedné rodiny, kteří bydlí v témže domě. Nikdy v nás nevidí cizince. Jeho soucit je protikladem naší lhostejnosti. Lhostejnost je jakýsi alibismus, který prostupuje srdce a smýšlení a ustí postojem: „dej mi pokoj.“

Soucit je opakem lhostejnosti. A je tou nejlepší vakcínou proti její „epidemii“. Soucit neznamená příjemný pocit – namísto toho vytváří nové pouto, které nás pojí s druhým. Svět potřebuje tuto kreativní lásku lidí, kteří nestojí jen před obrazovkou, aby komentovali dění, nýbrž odhodlaně si špiní ruce, odstraňují ničení a navracejí lidem důstojnost. Mít soucit znamená rozhodnout se, že nebudu mít žádného nepřítele. Abych v každém člověku viděl svého bližního.

Papež František, KT 38/2020

lo. Cokoli nad rámec průměru se řešilo přes komunistické struktury – známé, protekce, přímluvy, direktivy. „*Mně nechtěli ani do SSM kvůli tátovi. A nedovolili mi dělat, co bych chtěl. Zajímala mě radiotechnika, jenže na vysílání musel být člověk prověřený, a já kromě toho, že jsem to uměl a rozuměl tomu, jsem měl samé minusy.*“ Než Jiří dostal koncesi, prověřovali ho, jaký zahraniční rozhlas poslouchá a komu dodává informace. Jednou dokonce naladil na pásmu Radio Canada, které prosilo posluchače, kteří je slyší, aby jim napsali. Jiří jim napsal, že je slyšel. „*Oni mi odpověděli, že jsou rádi, a chtěli vyplnit, co jsem slyšel, aby věděli, v jaké kvalitě jsem to slyšel. Tak jsem takhle nějakou dobu posílal zprávy do Kanady. A tady mě sledovali, co tam posílám. Z Kanady mi pak přišel diplom, že jsem v 16 letech byl posluchačem Radia Canada.*“

Olšaníkovi byli sledováni StB. „*Po učení jsem si našel dovolenou do Jugoslávie, kam jsme chtěli s kamarádem vyjet. Sestra mi v Praze vystála frontu na ten zájezd. Ale nedostal jsem výjezdni doložku k pasu, takže kamarád jel beze mě. Já dostal papír, že není v zájmu Československé socialistické republiky, abych vycestoval do zahraničí.*“

Pamětník vzpomíná také na dobu, kdy vesloval ve veslařském klubu Vodní stavby Tábor. Jednou tam za ním přišel člověk mluvící anglicky, který se živě o veslování zajímal, protože sám také vesloval. Chtěl znát termíny závodů, což mu Jiří řekl, a rozloučili se. „*Za týden jsem dostal avizo, že loděnice obchází je estébáci, to už byly známé firmy. Sledovali mě a vyzvídali, jak a proč se s tím člověkem setkávám. Byl to prý pracovník ambasády USA, a měl opravdový zájem, protože sám vesloval. A já byl kvůli tomu sledovaný... Podobně to bylo, když přijel otcův bratr z USA na návštěvu. Nesměl bydlet u nás, ale v hotelu. Jezdili jsme na výlety. A na všech fotkách z různých výletů jsme pak viděli stejného neznámého člověka...*“

Vojna, střední škola, otcova rehabilitace

Po vyučení byl Jiří Olšaník v letech 1972-1974 na vojně. Měl jít k radiistům, ale se „škrálopem“ otcova válečného nasazení na západě a strýce, který emigroval do USA, usoudili, že bude nebezpečný. A tak šel na leteckého mechanika. „*Opravoval jsem letadla, to mě bavilo. Ale pořád pod dohledem kontrášů, kteří měli strach, že budu někam posílat.*“

Jiří byl vždy sportovně aktivní a nadaný, což mu několikrát přineslo výhody. „*Na vojně mě převedli do Českých Budějovic, a ptali se, kdo umí běhat na běžkách. Já se přihlásil. Tak mě vybavili a já odjel do Krušných hor běžet za Protivzdušnou obranu států Varšavské smlouvy s běžci z Německa, Ruska, Polska. Jeden důstojník si mě vybral do štafety a tenkrát jsme po 14 dnech v novém útvaru získali stříbrnou medaili pro kasárna. Tím jsem se dobře zapsal. I když jsem to měl špatný politicky, ten sport mi pomohl.*“

Důstojníci v kasárnách byli spokojeni, protože dostávali pochvaly za sportovní výkony. A Jiřího poslali trénovat na Šumavu k pohraničnickům nad Lipno. „*Zároveň mi tam říkali, že mě musí hlídat, protože mám strýce v USA, že bych tam mohl utéct. Tak jsem musel běhat jen na východ, a na západ jsem se nesměl ani ohlížet.*“ Jiří denně naběhal 40 km. Jednou při tréninku tam přešel linii, kterou když někdo porušil, znamenalo to okamžité sledování narušitele. Po 500 metrech se vrátil zpět, aniž tušil, co udělal. „*Já si to neuvědomil. Ale měl jsem kliku, protože sloužil voják-druhorochák, který po mně tenkrát hned nestřílel. Vydal se za mnou a jen mi vynadal. Nikde to neřekl, tak byl klid.*“

Jiří byl pod velkým tlakem už na učilišti a samozřejmě i na vojně. Jako člověka, který dělá rád a kvalitně svoji práci, se ocitl v hledáčku KSČ, která by ho ráda viděla ve svých řadách. Když pak začal chodit do práce v Okresním podniku služeb v Gottwaldově, stranická buňka se hodně snažila ho vtáhnout. Jiří ale v tu dobu dálkově studoval v Praze střední elektrotechnickou školu, a tak se vždy vymluvil, že nemá čas. Školu mu partajníci povolili s tím, že bude muset do strany. Jiří řekl, že uvidí. „*Ne“ se tehdy říkalo jen těžko, a většinou s neblahými následky. Pět let za ním chodili, a Jiří se vymlouval, že na stranické úkoly nemá čas, že se musí učit. „Když za mnou přišli po škole, řekl jsem jim, že k nim nepůjdu. A kupodivu jsem měl od nich pokoj. Kdybych se k nim dal, to bych svého otce hodně zklamal...“*

Josef Olšaník musel stále čelit nepochopitelným a nečekaným skutečnostem. Všichni, kdo se účastnili jakýchkoli bojů za osvobození Československa, měli např. nárok odejít o rok dříve do důchodu. Když v roce 1980 odcházel do důchodu on, bylo mu sděleno, že na toto nemá nárok. Nenechal si to ale líbit, a vypsal na Ministerstvo obrany svou situaci a svou válečnou anabázi. Nakonec mu nárok přiznali. Musel se ale doprošovat a ponižovat...

V době politického uvolnění v 60. letech si Josef Olšaník najal právníka a podal žádost o rehabilitaci. Rehabilitace proběhla úspěšně, obvinění bylo označeno za vykonstruované. Když však žádal o vrácení vojenských hodností, řekli mu, že už to nepotřebuje. „*To tátovi vadilo. On byl plně rehabilitován, ale nevrátili mu ani hodnost od policie ani hodnost z války. Bral to jako nespravedlnost...*“ Co takovému člověku, který zažíval nespravedlnost na každém kroku asi dodávalo síly? Jiří Olšaník na to odpovídá: „*Sílu mu dodávalo, že tu nespravedlnost unesl. On byl svůj. Vždycky si udělal, co chtěl. Stavěl se proti nespravedlnosti, a tím se posiloval. Ať to byli lidé nebo systém – vždy stál vzpřímeně, a to mnoho lidí švalo. Na tátu myslím často. Je to můj příklad. Stále mám na mysli jeho slova: „Pravda vítězí. Mluv, pravdu, žij v pravdě a nikdy se nepokřiv.“*

(Text vznikl pro Post Bellum Hradec Králové, www.pametnaroda.cz /M)

AKTUALITY

SBÍRKA ŠATSTVA

Pořádá Oblastní charita Ústí nad Orlicí v průjezdu fary na náměstí v Letohradě:

Pátek 9. října od 14 do 17 hod.

Sobota 10. října od 9 do 11 hod.

Česká křesťanská akademie vás zve na přednášku s autorským čtením:

Robert Šlachta – Třicet let pod přísahou říjnová přednáška je zrušena - náhradní termín 5. 3. 2021 v 18 hodin.

Přátelství Boha krtem přijali

19.9. Nela Šedová

Lásku, úctu a věrnost si slíbili

12. 9. Daniela Majvaldová
a Dominik Moravec

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

2.9. Mária Kadidlová 81 let
18.9. Anna Bárnetová 74 let

SBÍRKA PRO UPRCHLÍKY NA OSTROVĚ CHIOS

Naše farnost se ve dnech 11. a 12. září připojila k veřejné sbírce firmy Isolit-Bravo: Uprchlíci? Lidé! Díky pomoci několika dobrovolníků (hlavně Petře Sysrové a Soně Záluské) se na faře vybralo přibližně 20 pytlů s oblečením, asi 20 krabic s obuví a hygienickými potřebami a 10 balíčků plen. Sbírkou si vyzvedl řidič, který poveze jeden z kamionů do Řecka, tentokrát ne přímo do tábora, ale do skladu v Soluni, odkud bude pomoc distribuována na Chios, do uprchlického tábora. Děkujeme všem, kteří jste přispěli svým oblečením a dalšími potřebami, i těm, kteří věnovali čas a sbírku roztrídili, zabalili a nachystali pro odvoz.

/JA

ZÁPIS Z PASTORAČNÍ RADY dne 3. září 2020

V úvodu PR zhodnotila uplynulé akce a dále plánovala akce na září-prosinec:

Říjen

- 9.-10. 10. - Sbírkou šatstva pro sociální šatník v Kostelci nad Orlicí — průjezd fary

- 16. 10. Misijní most modlitby – po mši v Letohradě - zodp. M. Vychytilová

- 18. 10. Misijní neděle

- Ekumenická bohoslužba k 28. 10. – kulturní program v předvečer, 27. 10 – J.- Roušar pro jedná s p. Kačenovou

- Termíny „Slavnosti posvěcení kostela“:

• 4. 10. Mistrovice, Červená (3. 10. 17:00)

• 11. 10. Lukavice

• 18. 10. Kunčice,

• 18. 10. Letohrad

• 25. 10. Orlice,

• 25. 10. Šedivec 8:00, Lukavice nebude

Listopad:

- Přednášky ve školách – Dušičky a Halloween – J. Skalická – možnost konání ověř J. Andášová –

2.11. – Při bohoslužbě Vzpomínky na zesnulé - na Kunčicích lampionový průvod

- 4. 11. – Den otevřených dveří Charita

- Bohoslužba nebo slavnostní večer k svátku 17. listopadu - 16. 11. – koncert duchovní hudby s průvodním slovem – záměr Biblické písně A. Dvořák – Familia Cantorum

- 25. 11. - Červená středa – připomínka lidí pronásledovaných pro víru – na dětské mši sv. – termín bude upřesněn

Prosinec

- 5. 12. Adventní duchovní obnova, P. Kolovratník z České Třebové – v jednání

- 4. Adventní neděle – 20. 12. – společný farní oběd

Z dalších podnětů členů PR

- Sekání farní louky za márnici na Orlici (Markovi ani Tomkovi již nechtějí) – J. Andášová zkusí oslovit Macháčkoví

- Nošení roušek v kostelích od 1.9. – měly by být nad 100 lidí povinně (týká se jen Orlice) – P. Moravec připraví cedulky

- Návrh, zda by po sv. přijímání nemohlo být o trochu delší ticho – p. farář může déle počkat před závěrečnou modlitbou

- Havarijní stav zábradlí na orlickém kůru a další věci - předáme ER

- Stav oltářů v Lukavici - poškození červotočem – ve spolupráci s vikariátním technikem se řeší přípravy dalšího postupu a žádosti o příp. grant

- Odpovědi na dopisy adoptovaných dětí z Indie (Markéta Drmotová) – zdržení kvůli karanténě – až dopisy přijdou, mladí připraví „workshop“ s dětmi na tvorbu odpovědí – D. Hoffmannová

- Pokračování sběru kontaktů na farníky – připravený formulář nakopíruje J. Andrášová, pověřené osoby v kostelích vysvětlí a připraví „urny“

• Letohrad – P. Hoffmann

• Orlice – dohodne se

• Lukavice – M. Hoffmann

• Mistrovice – dohodne se

- Mříž do orlického kostela – návrh p. Hamříka v ceně cca 70 tis. Kč včetně DPH – předat ER

Diskuse:

- J. Čanda – stav příprav úprav kolem orlického kostela? – ochota zapojit se

- P. Hoffmann: reklamace nátěru na kostele v Letohradě? – fleky na fasádě – J. Roušar zmíní při KD

Termíny dalších schůzí – 8. 10. od 18 hod, 12. 11. od 18 hod., 10. 12. od 18 hod.

POSKYTNUTÍ KONTAKTNÍCH ÚDAJŮ PRO PASTORAČNÍ ČINNOST

Milí farníci a příznivci farnosti. Zkušenost z doby karantény ukazuje, že by pro efektivní pastorační činnost bylo vhodné disponovat kontakty na jednotlivé osoby z důvodu rychlejší informovanosti o aktuálních změnách a dění ve farnosti. Usnadnila by se též možnost organizování společných akcí, sjednávání pastoračních návštěv pana faráře např. v době nemoci atp. K tomuto je však potřebný souhlas s poskytnutím kontaktních údajů pro tyto účely. U souhlasu nesmí chybět vlastnoruční podpis.

Kdo by stál o to být informovaný o různých akcích, událostech a dění ve farnosti, může poskytnout své údaje pomocí formuláře, který je ve všech kostelích naší farnosti k vyzvednutí. Vyplněný formulář lze doručit přímo na faru, nebo do kostela, na vyznačené místo.

ZPRÁVY Z CHARITY

MEDICÍNA NENÍ JEN HEROICKÁ, ALE I PALIATIVNÍ

MUDr. David Špinler, lékař internista a kardiolog, pracující kromě jiného v Nemocnici Pardubického kraje, a.s., byl u samých začátků mobilního hospice, který provozuje Oblastní charita Ústí nad Orlicí.

V roce 2013 se začala hospicová péče vyčleňovat z režimu charitní ošetrovatelské služby, která do té doby doprovázela nemocného až k jeho konci v rámci svých možností zajišťovala. Tehdy vznikla vize samostatné služby, která se bude zaměřovat pouze na paliativní péči se všemi jejími specifiky. MUDr. Špinler na toto období vzpomíná: „Začali jsme s Petrou Kaplanovou objíždět pacienty, a postupně přibývalo práce. Inspirovali jsme se prací hospice v Červeném Kostelci, a upravili ji na naše podmínky. Od roku 2016 máme v Domácím hospici multidisciplinární tým – sedm aktivních lékařů, kteří se denně střídají ve službách, specializované zdravotní sestry, sociální pracovníci, psychologa a duchovní. Za těch sedm let se z nás stal tým, který má životaschopnost a velký potenciál v regionu.“ Domácí hospic má dále k dispozici půjčovnu kompenzačních pomůcek, pečovatelskou službu, osobní asistenci a další služby Oblastní charity.

Jaká může být pro lékaře motivace vstoupit do paliativní péče? Na to MUDr. Špinler odpovídá: „Souviselo to i se změnou systému zdravotnické záchranné služby, která od roku 2011 začala na Orlickoústecku jezdit v systému rendez-vous, posádky bez přítomnosti lékaře. Pacienty, ke kterým záchranáři obvykle jezdili o víkendy a v noci, většinou přivezli k nám do nemocnice na akutní příjmy pro

postupně se horšící zdravotní stav. Přitom to mnohdy byli lidé v poslední fázi života, kterým už akutní péče v nemocnici nemohla rozhodně prospět. Jiná možnost směřování těchto pacientů v regionu tehdy nebyla. Tito pacienti se pak kumulovali na lůžkách akutní péče, a přitom by potřebovali něco úplně jiného – potřebovali by klid, domácí prostředí, zaměřit se na tišení bolesti atd. Bylo zřejmé, že myšlenkou zřídit domácí hospic pomůžeme pacientům a jejich rodinám, ulehčíme nemocnicím a záchranné službě.“

V roce 2018 se samostatná hospicová služba přejmenovala na „Domácí hospic Alfa-Omega“. Jak je na tom hospic dnes a jak se MUDr. Špinlerovi spolupracuje s charitními sestřičkami a s Charitou? Na to paliativní lékař odpovídá: „Tato služba prodělala za sedm let velký vývoj a nyní je na špičkové úrovni. Hospicový tým pod vedením sestřičky Renaty Prokopcové by nám mohly závidět hospice v celé republice. Jejich práce se řadí na přední profesní příčky. O tom jsem zcela přesvědčený. I mě osobně práce v hospici naplňuje, protože doplňuje moji základní odbornost, která se týká akutní medicíny. Medicína není jen heroická, uzdravující, ale i paliativní, doprovázející nevléčitelně nemocné. Tak to je. Na žádného z pacientů, které máme v péči na sklonku jejich života, nezapomenu...“

Děkujeme všem lékařům, kteří spolupracují s Domácím hospicem Alfa-Omega za jejich nasazení a bezvadnou spolupráci.

Jsme rádi, že zrovna Vy nám stojíte v zádech: MUDr. Stanislava Novotná, M U D r . Vladimíra Reslerová, MUDr. Tereza Palm, MUDr. Pavel Vychytil, MUDr. Zbyněk Valenta a MUDr. David Špinler.

/M

CO DĚLAT, KDYŽ VÁM NĚKDO DLUŽÍ

Informace z Občanské poradny

Věřitel se musí o svá práva hlásit sami. Co tedy dělat, když vám někdo dluží na nájmu, půjčili jste peníze a dotyčný vám je nevrací či váš dlužník vstoupil do insolvence?

1. Když někomu půjčujete peníze, sepište o tom spolu smlouvu. Smlouva sice nezaručí, že dlužník bude splácet, ale dá vám možnost vymáhat své peníze zpět.
2. Pokud jste půjčili někomu peníze bez smlouvy, můžete spolu sepsat dodatečně uznání dluhu.
3. Jestliže dlužník peníze přes ústní urgence nevrací, vymáhejte své nároky včas, promlčecí doba je totiž tříletá! Pošlete mu doporučeně předžalobní upomínku.
4. Pokud dlužník nereaguje, podejte návrh na vymožení peněz k soudu. Jakmile máte v ruce rozsudek, promlčecí doba je již 10 let.
5. Neváhejte s exekucí, návrh podáváte k exekutorovi, kterého si sami vyberete.

ANEŽČINY DOBROTY

Pekla jsem mřížkovéj koláč. Hruškovéj. Jenže hrušky, který jsem na něj koupila, se mi zdály takový trochu tvrdší, tak jsem ještě běžela do Žabky pro pár jablíček, aby ty hrušky osladily.

A teď si to představte.

Stojím si takhle ve svý pidikuchyňce a krájím ovoce na plátky. Na stoličce v chodbě trůní netbuček, v kterém se právě hádají epidemiolog s dentistou. A Veselovský se je snaží krotit.

Zrovna sypu nakrájený plátky do hrnce a chci je promíchat s cukrem, skořicí a rumem, když se přesně v tu chvíli, kdy beru do ruky vařečku, ozve ale opravdu hodně pohoršený hlas jednoho z diskutujících:

„Prosím vás, nemíchejte laskavě hrušky s jabkama!“

Jejku, pardon, už to víckrát neudělám! Ale ono to fakt chutnalo docela dobře, víte?

/AN

Je možné, že exekutor po vás bude chtít uhradit zálohu na služby pro případ, že by nic nevymohl. Zvažte podání návrhu, když víte, že je dlužník nemajetný, nebo že má více exekucí. Vaše peníze mohou být v tomto případě nevyžáditelné.

6. Po celou dobu si hlídejte insolvenční rejstřík. Když dlužník vstoupí do insolvence (osobní bankrot), ani dlužník, ani soud nemá povinnost vás o tom informovat. Jako věřitel pak máte 60 dní na to, abyste svou pohledávku přihlásili. Když to neuděláte, o své peníze pravděpodobně přijdete. Pokud se totiž dlužník úspěšně oddluží, soud jej osvobodí i od nepříhlášených pohledávek. Insolvenční rejstřík najdete na <https://isir.justice.cz/>

Pokud si nevíte rady, se vším vám rádi pomůžeme v Občanské poradně v Ústí nad Orlicí. Informace o provozní době a kontakty na občanskou poradnu najdete na www.uo.charita.cz nebo je získáte na telefonu 734 281 415.

BISKUP GOJDIČ ČELIL DVĚMA TOTALITÁM

Čtenáři nedělního Rudého práva 14. ledna 1951 si mohli přečíst i zpravodajství z jednoho z dalších monstrprocesů, vedených komunistickou justicí tentokrát proti „velezrádné církevní hierarchii na Slovensku.“ Před soudem stáli biskupové Ján Vojtaššák, Michal Buzalka a Pavel Peter Gojdič. „Proces ukázal, odkud se zrodila jejich nenávisť k slovenskému lidu, nenávisť k Československu. Je to nenávisť těch, kteří byli nejužší spjati s vládnoucí kapitalistickou třídou svými ohromnými majetky, svou mocí, svou nenávisť k dělnické třídě a lidu,“ zvrátil bezejmenný autor komentáře své myšlenky na stránky Rudého práva. Těžko si v souvislosti s biskupem Gojdičem vymyslet absurdnější obvinění.

Pavel Peter Gojdič (1888-1960) patří k nejnadanějším studentům prešovské teologické akademie, a proto pokračoval ve studiích na univerzitě v Budapešti. Na řeckokatolického kněze byl vysvěcen v roce 1911, a přestože měl před sebou slibnou kariéru, vstoupil v roce 1922 do kláštera basiliánů. V září 1926 byl jmenován papežem Piem XI. Prešovským sídelním biskupem a úřadu se ujal v březnu následujícího roku.

Gojdič se do povědomí věřících zapsal mimořádným sociálním cítěním; stál u zrodu řeckokatolické charity v Prešově, zasloužil se o založení sirotčince, inicioval zřízení organizace, která bránila chudé vesnické dívky, odcházející z venkova sloužit do bohatých rodin ve městech. V meziválečném období byl jako jeden z nemnoha biskupů přítomen v prešovské synagoze během židovských obřadů; trvale zdůrazňoval rovnost lidí bez ohledu na jejich vyznání. V letech druhé světové války zachránil život mnoha Židů, když jim nechával vystavovat řeckokatolické křestní listy (za tyto činy mu byl 27. ledna 2008 udělen v Izraeli in memoriam titul Spravedlivý mezi národy).

S vytrvalostí, jakou čelil nacistickému zlu, se Gojdič postavil i totalitě komunistické. Odmítl likvidaci řeckokatolické církve a její pohlčení církví pravoslavnou. Komunisté v dubnu 1950 postavili řeckokatolickou církev mimo zákon a Gojdiče zatkli. Odsouzen byl na doživotí na základě vykonstruovaných obvinění z napomáhání ukrajinským banderovcům, velezrady a špionáže ve prospěch Vatikánu. Ani při rozsáhlé amnestii v květnu 1960 nebyl propuštěn a zemřel v leopoldovské věznicí v den svých 72. narozenin. V listopadu 2001 jej papež Jan Pavel II. prohlásil za blahoslaveného.

David Hertl,
Týdeník Rozhlas 29/20

ČLOVĚK TOUŽÍ PO ZÁKONU, PROTOŽE S MILOSTÍ SI NEVÍ RADY

Jeden můj kamarád kněz se mne zeptal: „Co mám říct lidem na to, že chodí doma před sebou nazí?“

„A proč bys měl něco říkat?“ ptám se.

„Ptají se, co si o tom myslím.“

„Já si o tom nemyslím nic. Proč bych si měl jako kněz o všem něco myslet a být u všeho arbitrem a soudcem?“ povídám já.

Jednou se mne jedna věřící maminka ptala, zda její osmnáctiletý věřící syn může spát se svou nevěřící dívkou, když to ona po něm chce, ale on snad údajně moc ne – a vlastně se mi zdálo, že maminka čeká, že to snad synovi „dovolím“.

Strašně jsem se rozčílil: „Přece to sama víš!“ Zlobil jsem se ne pro tu věc samu, ale že jsem měl určit, zda je dobrá nebo špatná. Jedna nechci být jako Bůh (Gn 3,5) a jednak to zúčástněni stejně sami tušili.

Ježíš se ohrazuje proti tomu, když z něj někdo dělá soudce nebo rozhodčího (L 12,14) a odmítá hrát hru na ještě dobré, a už asi hřích (Mt 19,17). Já to odmítám stejně, i když mám do Ježíše daleko. Jsou totiž boje, které si ve svědomí musíme vybojovat sami za sebe, a ne že za nás něco rozhodne kněz.

Z evangelia, duchovní cesty, jsme učinili morálku a z kněze soudce, a tak to tak máme. Ježíš nám ale nepřišel prikazovat, jak máme žít. Přišel nabídnout svou lásku a přátelství a pozvat nás, abychom si ho třeba i zamilovali, a pak ho dokonce následovali, což se od nějaké morálky dost liší, ta je totiž až důsledkem. Na otázky typu: „jak je to správně,“ a „co ještě není hřích a co už je“, nejraději odpovídám slovy Ivana Martina Jirouse: „Každý svého štěstí strůjcem i strojuvůdcem.“ Já vím, je to složité, ale tento problém řešil už svatý Pavel v listu Galaťanům – a my jej budeme řešit do té doby, dokud nepochopíme, kdo vlastně Ježíš je, co pro nás udělal, kým pro nás chce být a co z toho pro nás plyne. Ježíš je milostí Boží, ale člověk raději touží po zákonu, protože si s milostí neví rady.

Ladislav Heryán

UMĚNÍ DISKUSE

Diskuse je dnes jedním z nejužívanějších pojmů. Člověk má potřebu pojmenovávat všechno, s čím se setkává, a i tímto způsobem nalézat ve světě své místo. Někdo ho hledá vedle druhých, někdo s nimi, jiný v konfrontaci s ostatními. Diskuse viděna z jakéhokoli úhlu je nakonec přece jen osobní setkání dvou a více lidí.

Ve svobodné společnosti tvoří diskuse základní půdorys občanského života. Tam, kde jeden jako druhý přispívá k zúšlechťení kul-

turního a duchovního prostoru, vidíme, že se tak děje i díky diskusi. V uzavřených a nesvobodných společnostech je svobodná debata nechtěná, někdy dokonce zločinná. Jenže člověk povoláný ke svobodě Božích dětí si potřebuje tříbit vlastní názory i hodnotové postoje, aby se mohl úspěšně a široce rozvíjet. Diskuse neznamená, že si něco myslím. Musí z ní vzejít užitek pro všechny debatující strany a nikdo si nesmí připadat jako vítěz či poražený.

Katolická církev ví, co to jsou božské plody diskuse. Abychom nemuseli chodit hluboko do historie, stačí se podívat na úvody jednotlivých dokumentů Druhého vatikánského koncilu. Diskuse nad podstatnými pastorálními otázkami a závěrečné hlasování jsou jádrem celého koncilu. Dlouhá jednání, debaty a polemiky pomohly formulovat víru a odhodlanost církve otevřít se světu a aktualizovat metody evangelizace a církevního života tak, aby církev zůstala sama sebou a zároveň udělala další z důležitých kroků do budoucnosti. Prosit v diskusi Pána o seslání Ducha moudrosti, rozvahy a pravdy je to první, na co bychom měli pamatovat.

Součást života i církve

Diskuse se stává – někdy více, jindy méně – běžnou součástí církevního života. I při respektování starého církevního pravidla, že člověk má dělat, co mu náleží, nelze říct, že by kdokoliv byl naprosto vyloučen z debaty nad klíčovými otázkami církevního provozu nebo teologického bádání. Pokud se tak děje, je něco špatně.

Mnozí pastýři církve v čele s papežem si dobře uvědomují, že Boží lid, žijící v demokratických a svobodných zemích, touží po diskusi, která člověku dává pocit vnitřní sounáležitosti a spoluodpovědnosti za společnost, církev a svět. Sociální síť navíc někdy umocňuje krajní názory o tom, že debatovat a hlasovat se dá o čemkoliv.

Když se ale na věc podíváte kriticky, je opravdová diskuse náročnou disciplínou, která vyžaduje letitou přípravu, nadprůměrnou míru pokory, rozvahy a hlavně – lásky k bližnímu. Ani v diskusi nelze hlasovat o čemkoliv. Chtít hlasovat o pravdách víry je stejně šlehané, jako kdyby neoborník-laik chtěl hlasovat třeba o medicínských problémech. Snad každý z nás má zkušenost, kolikrát se ve svých úvahách mýlil a jak těžké pak bylo najít sílu k sebereflexi, omluvě a nápravě křivd.

Abyste vedla k porozumění

Rodina, která je svým způsobem církví v malém, je prostředím, kde na ničem nezáleží více, než na setkávání, rozhovoru, kompromisu, domluvě, toleranci a přijetí. Ani jeden z členů rodiny nemůže být tím druhým, jak-

koliv je-li třeba, musí převzít úkoly ostatních. Matka je matkou, otec otcem, dítě dítětem, ale všechny spojuje pouto jedné krve a především – pouto lásky, věrnosti a spolupráce. Jak se člověk naučí diskutovat doma, diskutuje ve veřejném prostoru i v církvi. Sebeprosazování a vydávání příkazů má na rodinu, stejně jako na církev, neblahý vliv. Diskuse má vést k porozumění, k emoční vyrovnanosti, k uvědomění si vlastních schopností i limitů, k řešení, k otevření budoucnosti, k poznání, že se slovem nelze zacházet jako se zbraní.

Zdeněk Eminger, KT

Diskuse

- Je dialog, jehož cílem není přesvědčovat, nýbrž se poučit
- Má svá pravidla
- Rozvíjí kritické myšlení
- Se ptá po příčinných souvislostech
- Ctí ideály, principy a hodnoty diskutujících
- Předpokládá připravenost a kompetenci debatovat
- Vede k informovanému a ohleduplnému rozhodování
- Není souborem monologů
- Předpokládá otázky
- By měla umět rozlišit fakta od osobních představ, iluzí a dojmů
- Není rétorickým cvičením
- Je to i nesouhlas s míněním druhých
- Předpokládá vhodné vyjadřování, asertivitu i pokoru
- Více než dvou lidí vyžaduje zkušeného moderátora
- Není maraton, potřebuje vhodné prostředí, délku, čas
- Má mít své shrnutí a závěr

K PŘÍPRAVĚ NA BOHOSLUŽBY O NEDĚLÍCH A SVÁTCÍCH

3. 10. 17:00 Červená - posvícení
18:00 Letohrad

4. 10. 8:00 Mistrovice - posvícení
9:30 Orlice

10. 10. 18:00 Letohrad

11. 10. 8:00 Lukavice - posvícení
9:30 Orlice

17. 10. 8:00 Mistrovice

18. 10. 9:30 Kunčice - posvícení

24. 10. 18:00 Letohrad

25. 10. 8:00 Šedivec - posvícení
9:30 Orlice - posvícení

31. 10. 18:00 Letohrad

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, jazyková úprava Jana Kalousková • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz • uzávěrka je 20. každého měsíce
Registřikové č. MK ČR E 12797 • Sazba: BarBar Design, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741